

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 23.

V Ljubljani, 5. decembra 1889.

Letnik II.

Po viharjih jasno jutro.

Deželni zbori so končali svoje zborovanje in razšli so se poslanci na vse strani. V kranjskem zboru so bile posebno zadnje seje zelo viharne, žal, da so se pri tem poslanci prepirali bolj za svoje osebe, kakor za korist dežele, ki jo zastopajo. Zadnji dan so se pa vendar medsebojno dogovorili in skupno volili odbornike v deželni odbor gg.: Detelo, Murnika, dr. Vošnjaka; nemški poslanci so izvolili jezičnega doktorja Šaferja. Nemški list „Vaterland“ je pisal, da so sklenili kranjski slovenski poslanci med seboj pogodbo, po kateri hočejo složno delovati v korist slovenskega naroda pod staro zastavo: Vse za vero, dom, cesarja! Da torej slovenski listi ne bodo napadali katoliške cerkve in njenih duhovnov, da bodo delovali v prosep mogočne Avstrije v zvezi z drugimi Slovani in poštenimi Nemci in da bodo pri razpravljanji domačih zadev stvarni in zmerni posebno gledé oseb. Čudno se nam zdi, da poslanci tega tako dolgo niso objavili v domačih listih, da bi vedeli Slovenci na Kranjskem, pri čem da smo. Vsakdo vé, ako se bomo Slovenci med seboj prepirali, bomo vedno podlaga tujčevi peti, zato si vsakdo želi miru in v miru vspešnega delovanja v blagor in srečo domovine. Mir pa je mogoč le tedaj, ako Slovenci tudi v javnem življenji delujemo in se kažemo to, kar smo, namreč: po veri katoličani, po rodu Slovenci, po domovini Avstrijci, mir je tedaj mogoč in gotov, kadar se zberemo vsi Slovenci zopet pod našo lepo zastavo: Vse za vero, dom, cesarja. „Domoljub“ si je v svesti, da se tej zastavi ni izneveril nikoli in da bo tudi v prihodnje hodil za to zastavo v miru ali prepiru, kakor bodo odločili oni Slovenci, ki so saj deloma nezvesti postali tej zastavi. Mi že-

limo miru v blagor ljubljenege našega naroda, a se tudi ne bojimo boja, tudi najhujšega boja ne, ako bi bili v nevarnosti stebri, na katerih sloni prava sreča slovenskega ljudstva. Brezobzirno se bomo bojevali proti onim, ki bi skušali med nami sramotiti ali razdevati katoliško vero in besedo materno, naj bodo tujci ali domačini, saj to smo dolžni Bogu in svoji vesti, od tega boja nas ne bo odvrnila nobena, najmanj pa prazna obluba.

Mi vemo, komu verujemo in svesti smo si, zakaj se borimo. Ali zmagamo ali propademo v tem boju, to je v rokah božjih, a v naših rokah je, da vestno spolnujemo svoje dolžnosti. Ako ves svet dela s parom in železnično hitrostjo, čas je, da tudi katoličani vržemo v kot kresilni kamen, s katerim smo vžigali gobo, in da opustimo samotěž vožnjo. Naprej! tako kliče svet; „le naprej!“ tako naj govori in dela tudi katoličan, zakaj napredek naš je neskončen. Vsak naj bo mož na svojem mestu, trd, značajan, neomahljiv; kadar se gre za katoliško vero ali za lepo slovensko besedo, stoji naj trdno kakor skala, ob katero se razdrobé vseh nasprotnikov navali.

Bližajo se lepi božični prazniki; prazniki miru in sprave med Bogom in človekom. Naj bi bili letos posebno pri nas prazniki miru in sprave med rodinimi brati, med Slovenci, ki so se prepirali v svojo nezmerno škodo in v korist tujčevo. „Mir ljudem na zemlji“ pa so angelji napovedovali le onim, ki so prave volje in tedaj, ko so peli tudi „slavo Bogu na višavah“. — Mir bo torej Slovence osrečeval le tedaj, ako bodo edini, „prave volje“ glasili „slavo Bogu na višavah“, ako se bodo složno klanjali zakonom božjim, katere Slovincem oznanuje nezmotljiva katol. cerkev!

V tem smislu „Domoljub“ z veseljem pozdravlja dogovor slovenskih deželnih poslancev ter upa, da se bodo Slovenci nehaali prepirati med seboj, da bodo zanaprej vsi pravi domoljubi poprijeli krepko za delo; zakaj vsi imamo dela dovolj, vsak na svojem mestu; kmetu treba priskočiti na pomoč, ako nečemo izgubiti najtrdnjšega stebra slovenskega naroda, od

vseh strani nas zajezuje tujec zemljelačen, ki nam hoče vzeti vero in govorico naših očetov. Tukaj, domoljubi slovenski, tukaj je nam vsem dela dovolj, dela preveč; tu se skušajmo v plemenitem tekmo vanju brez nizkotnega bratomornega boja, tukaj: kdor zna bolje, široko mu polje! — Dal Bog, da jasnemu jutru sledi lep, plodonosen dan v blagor domovine!

Kaj je novega po svetu?

Dne 3. decembra so se zbrali *državni poslanci* na Dunaji, da zopet začnejo svoja posveto vanja. Pred vsem se bodo razgovarjali o letnem državnem proračunu in o novem načrtu za kazenski zakonik. Kako da se bodo vršile obravnave v državnem zboru, ni še gotovo, ker prijatelji vlade, nemški poštenci poslanci, Slovenci in Čehi, ki so do sedaj vedno podpirali vlado, so od dné do dné vedno bolj nezadovoljni ž njo. Nemški poslanci ne marajo dosti za njo, ker vlada ni prijazna verski šoli, Čehi in Slovenci pa poleg tega tudi zato ne, ker se premalo ozira na njih narodne zahteve. Sploh pa vidimo v Avstriji prikazni, ki nič dobrega ne obetajo za prihodnost. Brezverski Mladočehi silno rogovilijo po lepi češki zemlji in begajo ljudstvo s krivovercem Hus-om, ki bi gotovo obsodil njih brezbožno rovanje, ko bi sedaj živel med njimi. Ogri tudi vedno bolj očitno hrepené po samostojnosti ter se želé odcepiti od Avstrije in k večjemu še našega cesarja

priznati za svojega kralja. Košut, ki je nekdaj vodil Ogre proti cesarjevim armadam, ta je sedaj malik večji del vseh Ogrov. To za Avstrijo gotovo niso vesela znamenja. — Na *Italijanskem* so se poslanci sošli v zbornici, kjer jih je kralj pozdravil ter s ponosom poudarjal, da more v Rimu, v glavnem mestu zjedinjene Italije govoriti poslancem italijanskega naroda. Napovedal je, da bodo obravnavali v zbornici novo postavo o dobrodelnih napravah, ter s tem potrdil vladno namero, veliko milijonov porabiti cerkvi in z njimi za trenotek napolniti prazno državno blagajnico. Priznal je tudi, kako velika revščina da vlada sedaj med prebivalci po Laškem, posebno med kmeti in delavci ter rekel, da v téh žalostnih razmerah ni skoro mogoče misliti, da bi se zopet povišali davki. — Na *Francoskem* so v zbornici z veseljem omenjali, kako veličastno se je izvršila v Parizu razstava v spomin stoletnice francoske prekucije, ki je po vrhu donesla Francozom

Listek.

Mož — poštenjak.

Na južnem delu mesta M. stoji mestna jetnišnica. Bilo je staro, začrnelo poslopje, z majhnimi, gostoomreženimi okni. To je hiša nesrečnih hudodelcev; tatovi, roparji, morilci, požigalci, pohotneži itd. so tukaj zbrani, ker jih je zaradi njih zlodejstev človeška družba pahnila iz svoje srede. Koliko solz se je že potočilo v tem zidovju! Koliko kletvin, masevalnih besed govorilo! Mogoče, da je tudi po nedolžnem kak jetnik moral prebivati med tem izvržkom človeštva! Žalostna osoda!

Ravno so se zaprla vrata jetnišnice, paznik Kopač je opravil svojo službo: ura je nedavno odbila sedem. Bil je mrzel zimski večer.

„Trd kruh taka služba med hudodelci,“ govoril je paznik sam s seboj ter zapenjal svojo suknjo, da bi se ložje branil mrzli burji, ki mu je z vso silo vlekla v obraz. „Cel dan preživeti med to druhaljo, res ni prijetno. Same srpe obraze gledati, same ljudi, ki preklinjajo dan za dnevom svojo osodo; in

vse to za borno mesečno plačilo. Ne, to je prehudo; naj poskuša kdo drugi, jaz sem se že skoro naveličal tega težkega življenja. Da, ko bi ne imel družine, ali da je vsaj žena zdrava.“

Nevoljen in zamišljen je stopal paznik po mestnih ulicah proti svojemu stanovanju, sneg je jel naletavati in zato je še bolj pospešil svoje korake. Nenadoma prihiti mu naproti drobna stvarca, deklica, kakih deset let stara, komaj za silo oblečena. Kopač precej spozna svojo hčerko Anico.

„Za božjo voljo, Ana, kaj pa ti zdaj hodiš po temi okrog? Ali se je primerila doma kaka nesreča?“ vpraša paznik poln skrbij.

„Oh oče, hitite domu, hitite!“ stoče deklica vleče očeta s silo za seboj.

„Kaj pa se je zgodilo doma, povéj Ana, hitro povej?“ ponavlja oče.

„Mati so mrtvi!“

„Za božjo voljo! Ali je mogoče! Tedaj še to?“ izdihoval je Kopač ter dirjal po tesni ulici; vsa zasopela hiti hčerka za očetom. Še par minut in Kopač je na koncu ulice, kjer je stalo štirivoglato poslopje, nekdanja vojašnica; sedaj je bilo ondi

osem milijonov čistega dobička. Katoliki francoski se zbirajo ter mislijo ustanoviti stranko, ki se bo pečala posebno z narodno-gospodarskimi vprašanji; s tem upajo poravnati velika nasprotja, ki se kažejo tudi med katoliki samimi. — Na *Španjskem* in *Portugalskem* so začeli zopet glasneje rogoviliti republikanci, to je taki, ki ne marajo, da bi vladali

kralji, ampak da bi ljudstvo samo vladalo po svojih poslancih. Posebno srčnost so dobili, odkar se je freimaurarjem v Braziliji posrečilo kar čez noč odstaviti kralja. Tako se povsod majejo prestoli vladarjem, ker se države premalo ozirajo na prestol vladarja vseh vladarjev.

Kaj je novega po Slovenskem?

Z dežele. Vaš „Domoljub“ si je v kratkem času svojega obstanka med nami na deželi pridobil veliko prijateljev-bralcev. Na majhnem prostoru prinaša nam veliko raznovrstnega podučnega in kratkočasnega berila. Zato je želeli, da se list, ker je tako po ceni, prav močno razširi med slovenskim ljudstvom. Jaz mislim, da bi bilo najprimernejše, da bi, kakor pri Mohorjevi družbi, gospodje duhovni kakor poverjeniki ljudi vabili, naj si naročajo list, pobirali morebiti tudi naročnino in naslove pošiljali opravištvu. Znano mi je več kmetov, ki bi se radi naročili, ko bi jim ne bilo treba iskati ljudi, da bi jim pisali in naročnino pošiljali po pošti. Menim, da tudi tako delo danes spada v duhovno pastirstvo; saj tudi papež pri vsaki priliki priporoča duhovnom, naj razširjajo med katoličani poštene katoliške liste.

Opomba urednikova: Enakih dopisov smo dobili od več strani; eden gospodov duhovnov nam piše: „Jaz sem lani na prižnici priporočil ljudem

„Domoljuba“ in v naši neveliki fari sem dobil 26 naročnikov in njih število se je do konca leta pomnožilo na 50. Ljudje mi prinesejo naročnino (80 kr. za celo leto ali 40 kr. za pol leta) in jaz jo pošljem v Ljubljano; dobivam pa nekaj listov pod skupnim zavitkom za tiste, ki želé list dobivati pri meni, drugi pa, ki so blizu pošte, dobivajo ga vsak za-se. Tako bom storil tudi letos in vem, da mi bodo ljudje zato hvaležni.“ — Tako delajo vneti domoljubi in zato ima „Domoljub“ že veliko naročnikov, po tem potu pa bi se po vzgledu Mohorjevih knjig popolno udomačil v vsaki slovenski družini.

Nekaj truda in sitnostij bi seveda pri tem gospodje imeli, vendar prepričani smo, da bo njih trud stotero poplačan. Tudi mi nimamo nobenega drugega plačila, kakor zavest, da tudi v tem oziru v naših časih izpolnujemo le svojo sveto dolžnost, ako oskrbujemo ljudstvo s poljudno in v dobrem duhu pisanimi časniki, katere si zaradi nizke cene tudi ubož-

mno majhnih stanovanj, zato so tudi skoro sami reveži ondi stanovali. Bila je tudi ta hiša podobna ječi, le da tu prebivajo hudobni, tam pa nedolžni reveži. Hitro je bil po stopnjicah pred vratmi svoje sobice; nekaj trenutkov obstoji, kakor da bi se zgrozil nad žalostnim prizorom, ki ga čaka v sobi; pót mu teče po obrazu in srcé bije mu močno. — Oj, tudi ubogi mož, tudi strogi, osorni paznik ima v prsih čuteče srcé; plemenita srca niso najti le v plemenitem stanu.

Slednjič se osrči in stopi v sobo. Oj, zakaj pač mora gledati ta kraj žalosti in nesreče! Na mizi je brléla pojemajoča luč, ter le na pol in nekako skrivnostno razsvetljevala temne kote po sobi. V zibki pri peči ležal je najmlajši sinček Kopačev, dojenček kakik osem tednov star; poleg njega je na klopici spavala njegova triletna sestra; sočutni angelj jo je zibal v sladkih sanjah.

Nič ni poznala nesreče, ki jo je zadela; mamica le počivajo in jutri ji bodo zopet odrezali kruha.

Oj blažena, nedolžna, brezskrbna mlada leta! Pač da: mati počivajo, toda njih počitek je stalen, ne bodo se več vzbudili. Tam v kotu je ležala žena

paznikova, bleda in mrzla — bila je mrtva; nepopisna žalost jej je odsevala z obraza. Angelj smrti prehitel jo je tako urno, tako nepričakovano. Rada bi bila segla še v roke svojemu blagemu možu, rada mu še enkrat — poslednjikrat priporočila nedolžne otročiče, šepetajoč mu: Ko mene ne bo več, bodi jim oče in mati! A ni bilo več mogoče!

Danes zjutraj je šel paznik z doma za svojim pravilom; žena bila je sicer bolna, bila je že previdena, a nikdo ni pričakoval, da bo tako nakrat morala umreti. Rad bi bil mož čez dan pri njej doma, saj druge postrežbe ni imela, kakor desetletno Anico; toda njega je klicala dolžnost v službo in moral je od doma.

Sedaj je prost, služba je za danes opravljena. Ves obupan poklekne k postelji svoje žene, sedaj vzdihuje, moli, jo kliče, a bilo je prepozno; nje oko je osteklelo, nje roka je mrzla — nehala je trpeti.

Toda za njega se trpljenje še-le začinja; sam je ostal s šestero nedoraslimi otroki; skrbi naj za-nje, pazi naj na-nje in ob enem naj opravlja službo jetničarjevo, in vse to s svojim majhnim mesečnim plačilom. Obupne misli divjale so mu po glavi;

nejši ljudje zamorejo naročiti. — Hvaležni smo zato uredniku „Duh. Pastirja“ in pa govorniku, ki med drugim tudi „Domoljuba“ priporoča v berilo in trdno upamo, da bo primerna beseda o pravem času in na pravem kraju privabila „Domoljuba“ prav mnogo novih naročnikov v novem letu. Čast Bogu, nam delo, narodu prospeh!

Kranjsko. V Škofjo loko so dobili novega mestnega župnika č. g. J. Tomažiča. Upamo, da bodeta zadovoljna pastir in čeda. Na mnoga leta! — 27. novembra je bila v Naklem nad Kranjem obletnica po pokojnem g. župniku Ant. Zarniku. — V Dol. Jezeru pri Cirknici se je ponesrečil posestnik Fr. Krajec, ko je čistil vodnjak; težak kamen mu je pal na glavo, da je uro pozneje umrl. — 18. nov. je umrl v Beli cerkvi župnik g. Mat. Videmšek; zlata duša, goreč duhovnik, kateremu Bog dodeli večni pokoj. Zelo lepo je ob njegovem pogrebu govoril novomeški prošt mil. g. P. Urh. — 21. novembra so v ljubljanski Uršulinski cerkvi tri redovnice storile slovesno obljubo; cerkveno slovesnost je opravil mil. g. stolni prošt L. Klofutar. — Na Prbišju v semiški fari so pastirji kurili na travniku; pri tem se je užgal eden otrok, ki je drugi dan umrl. — Tudi v Brezovcu pri Šmarjeti je triletnemu otroku 20. nov. zgorela obleka in koža tako, da je komaj še duša v njem; tako ga je varovala 12letna pastarica, ki je kurila in kravo pasla. — Misijon bodo imeli v Mokronogu od 10. do 18. decembra; osnovali so ondi dobrotniki šolarjev dijaško kuhinjo, v kateri dobiva

hrane 21 učencev in učenk. — Vipavci letos svoje vino urneje prodajajo, kakor lansko leto in sicer 2 do 4 gld. hektoliter dražje, kakor lani. — V Moravčah so o Vsih Svetih postavili lep spomenik pokojnemu dekanu g. Tomanu; izdelal ga je domačin g. Andr. Rovšek. — Iz Ribniške doline poslalo je 16 gospodov duhovnov zaupnico dr. Mahničju v Gorico. — V Ameriko se je 25. nov. odpeljalo 14 ljudij iz Tomišlja, dan pozneje pa 15 z Dolenjskega. — Po nesreči je 27. nov. vstrelil brambovec korporala Ignacija Vertnika z Borovnice. — Umrl je dné 30. novembra kapelan v Moravčah č. g. Lovrenc Oblak, goreč duhoven, zvest narodnjak in blag človek. Počivaj v miru, zlata duša! — V Predvorski fari na Gorenjskem so se na Srednji Beli prikazale koze. — Gosp. Josip Lavrič, kapelan v Žireh, je dobil faro Ambrus na Dolenjskem. — Vlada je dovolila Podragi, kakor tudi nekaterim drugim krajem po Vipavskem, da bodo dobili samostojne fare. Upati je, da se bodo razdraženi Podražani sedaj pomirili, ker so dosegli, kar so hoteli imeti. Vendar nekateri zapeljivci še vedno begajo ljudi, tako, da je ondi še vedno prepir. Zaradi varnosti so dobili v Podragi tudi žandarme. Ako imajo ljudje še kaj vernega katoliškega prepričanja, tedaj se bo stvar sedaj poravnala po mirnem potu; ako ne, gorje onim brezvestnežem, kateri trosijo ljuliko med dobre, poštene Vipavce.

Koroško. — J. Kutnik, urednik „Bauernzeitung“-e, ki béga tudi slovenske kmete po Koroškem, je izneveril svojemu gospodarju menda čez 7000 gld.

misel hitela je za mislijo, kakor zunaj snežice, s katerimi se je igrala mrzla burja. Tedaj pa stopi Anica k očetu, rekoč:

„Oče, mati so mi večkrat rekli, da tudi nas sirot brez matere Bog ne bo zapustil, le da bomo pri njem iskali pomoči.“

„Pač res, Anica, tako bo moralo biti; saj ne vém, kaj bo z nami, ako nam Bog ne bo pomagal.“

V tem se je zdelo očetu in hčerki, da je nekdo potrkal na vrata. Kdo bi pač mogel zdaj biti o tem ponočnem času. Morda je prišla kaka prijateljica obiskat in pogledat, kako da se počuti — Kopačeva žena? Ali pa je prišel iz ječe kdo klicat paznika za ponočno službo?

Ko Kopač zopet začuje trkanje, obriše si solzé ter gré vrata odpirat. Ne more se dovolj načuditi, ko ugleda pred seboj visokega gospoda, zavitega v plašč. Ko si tujec odgrne plašč, zablišči se dragocena zlata veržica na njegovih prsih in lepi prstani se zasvetijo na njegovih prstih.

„Ali kaj motim?“ pravi tujec.

„Ne, nič ne, prosim, kar vstopite!“ odgovarja paznik v vidni zadregi.

„Za Boga! kaj vidim? Mrliča imate v sobi?“

„Žalibog, ravnokar mi je umrla moja žena in tako nenadoma, da sem jo že mrtvo dobil, ko sem prišel zvečer iz službe domu.“

„Vi ste paznik v jetnišnici, kaj ne da, in gotovo se vam ne godi dobro?“

„Poglejte, gospod, številno družino in lahko ste prepričani, da smo se komaj pošteno preživljali dokler je bila moja žena zdrava; a dolga bolezen nam je nakopala še dolgov, katere mi bo pač težko poravnati tako kmalu,“ pojasnjuje paznik.

„Tedaj pridem kakor nalašč nocoj k vam,“ reče tujec, „jaz vam brez posebnih težav lahko pomorem iz zadrege.“

„Oj, sam Bog vas je poslal, da mi v najhujši sili priskočite na pomoč,“ odgovarja paznik poln upanja in hvaležnosti. „Toda še vprašal vas nisem, s kom da imam srečo govoriti v tem nenavadnem času.“

„Albert grof Petrovič,“ glasil se je tujčev odgovor. — Kopač se spoštljivo priklone. „Grof Petrovič,“ mrmra paznik ter se prime z roko za čelo, hotel se spomniti, kje da je to ime nedavno slišal.

ter jo popihal iz Celovea. Taki so nemški poštenjaki, ki hočejo osrečevati slovenske kmete. — Na svetih Višarjih je bilo letos od 30. majnika do rožnvenške nedelje (6. oktobra) 514 sv. maš, 52 pridig; obhajanih je bilo 16.250; tujih duhovnov je došlo 63. — Po Koroškem poprašujejo in stikajo žandarji, ali in katere knjige je družba sv. Cirila in Metoda razdelila med ljudstvo. Ako bolj nevarnega berila ni med ljudmi, kakor bukve, ki jih izdaja in deli Ciril-Metodova družba, potem se Avstriji ni bati propada. — Pri Jezeru so dobili popolno slovensko šolo. — Čudno preiskavo so imeli v Št. Jakobu v Rožni dolini zastran prošnje za slovensko šolo. Okrajni glavar je sam prišel preiskavat, poklicani so bili vsi stariši, ki pošiljajo svoje otroke v šolo. Prišlo jih je 154, od teh jih je glasovalo 135 za slovensko šolo, 19 pa nasproti. Vsa čast odločnim in značajnim Št. Jakobčanom! — V Celovcu so neznan ponočnjaki pobili več oken pri tiskarni družbe sv. Mohorja in so s tem pokazali svojo nemško surovost. — Gosp. Markovič, slikar v Rožku, podaril je lepo podobo sv. Cirila in Metoda podružnici Ciril-Metodovi za Beljak in okolico, ki je imela dne 1. decembra na Vočilu svoj tretji letni zbor. — V Mohorjevi družbi je na Koroškem letos 286 udov več zapisanih, kakor lani. Nemci bodo torej še dovolj dela imeli, preden bodo „pohrustali“ koroške Slovence.

Štajarsko. (Deželni zbor) je za deželo nekako to, kar za občino občinski zbor ali seja občinskih zastop-

nikov. Naša dežela ima v dež. zboru 63 zastopnikov, namreč 60 poslancev od ljudstva izvoljenih in odposlanih, potem dva knezoškofa in rektor ali voditelj vseučilišča ali visoke šole v Gradcu. V tem mestu so se poslanci zbrali dne 10. oktobra. Knezoškof dr. Zwerger so ob 10. uri popevali sv. mašo. Zatem se je začelo zborovanje. V prvi seji se je deželni glavar spominjal pokojnega knezoškofa dr. Stepišnika ter umrlih poslancev Lehmana in Pauerja. Sledeči dan so si gospodje sporazdelili delo, v ta namen so odbrali pet odborov: za denarstvo, za šolstvo, za občinske zadeve, za prošnje, za vzboljševanje zemlje, za železnice. Toti v odbore odbrani gospodje se o posameznih zadevah najprvle pogovarjajo sami v posebnih sejah; kar so tukaj dognali, to naznanijo v skupščini ali v zboru, kamor se zberejo vsi poslanci. Kar je kateri odbor predložil, o tem ima v zboru pravico govoriti vsaki poslanec. V take skupščine ali skupne seje so se gospodje zbrali 25 krat. Iz dotičnih obravnav omenimo nekoliko podatkov: Okraju Kozje so dovolili, da sme pobirati 42 % okrajnih doklad, to se pravi: davkoplačevalci bodo v letu 1890 k vsakemu goldinarju „cesarske“ dače ali „štibre“ dokladali ali prilagali po 42 krajcarjev za potrebe v domačem okraju; okraj Birkfeld sme pobirati 45 procentov ali odstotkov, Friedberg 40 %, Stajnica 38 %, i. t. d. Tudi občinam, ki potrebujejo več od 30 procentov, mora v to privoliti deželni zbor. Občina Ivrica bo v novem letu pobirala 125 odstotkov občinskih doklad, t. j. po 125 krajcarjev za vsaki gol-

„Meni se zdi, da vam more biti to ime znano, saj ste vi paznik Kopač ali ne? Ali ni tudi med vašimi jetniki eden tega imena,“ vpraša tujec.

„Res, sedaj se spomnim na-nj, to vam je lep postaven mlad mož; pred kakimi štirinajstimi dnevi so ga pripeljali v preiskovalni zapor.“

„To je moj brat,“ reče tujec.

„Gotovo mora biti kaka pomota pri tem,“ odgovori Kopač; „pač bo najbrže nedolžen in kmalu izpuščen iz zapora.“

„Ne vém, kako bo; obdolžili so ga, da je ubil nekega mu sovražnega človeka in pravijo, da imajo dovolj prič za to. In vendar moj brat ni napačen človek; tisti večer, ko se je zgodila ta nesreča, se je nekaj napil in pri pretepu je bil tako nesrečen, da je svojega nasprotnika udaril ravno na sence ter ga ubil.“

„Žalostno, zelo žalostno je to,“ pravi paznik, „kajti za tako hudodelstvo bo gotovo več let obsojen v ječo.“

„Da, posebno žalostno še za tako imenitno in bogato družino, kakoršna je naša. To je neizbrisna sramota za našo starodavno družino, katero moramo

odkloniti od sebe, naj veljá, kolikor hoče. In vi paznik, meni lahko pri tem pomagata.“

„Jaz,“ pravi osupel Kopač, „kako bi bilo to mogoče?“

„Dovolite,“ pravi grof, „da spregovorim z vami odkrito besedo; upam, da ste poštenjak in da bote o tem molčali. — Morebiti se vam bo čudno zdelo, kar vam hočem povedati; vendar to storim iz ljubezni do svojega brata. — Kaj ne da, vi večkrat peljete mojega brata iz ječe pred preiskovalnega sodnika?“ vpraša grof.

„Da!“

„Dobro; torej vam je tudi lahko pripustiti, da vam na tem potu enkrat uide. Ako to storite, je vaše reve konec in vaši otroci bodo z vsem potrebnim oskrbljeni.“

Paznik stoji pred grofom kakor bi bil okamenel. „Za božjo voljo, kaj zahtevate od mene?“

„Nič hudega, samo da pustite bratu ulti in denarja vam ne bo nikoli primanjkovalo.“

„Ne morem!“ pravi paznik.

„Ej, kaj bi ne mogli? Ali mislite, da bo na vas letel sum? To ni potreba; zakaj, ko on odskoči,

dinar „cesarskega“ davka, sv. Ulrik pri Ivnici 120 %, Radmer 157 %, Hifava 116 %, Podčetrtek pri Brežicah 66 %, Zdole 68 % itd. Prebivalci pri sv. Jakobu v Slovenskih Goricah so prosili za cesto do železnice pri Weitersfeldu blizu Spielfelda. Gledé potrebnosti iste se bode preiskovalo. Občina sv. Ilij pri Mariboru je prosila za pomoč, naj bi deželni zbor gosposki namignil, da bi postavlo gledé odpisovanja dače vsled vremenskih nezgod razlagala milo. Zbor je obljubil vstreči. Trg Vransko je prosil, naj bi v deželni zbor znanprej smel voliti v skupini mesta in trgov, a ne več s kmetijskimi občinami. Ko bi tržani trobili v kristijanstvu sovražni nemško-liberalni rog, bi jim po večini „liberalnih“ poslancev „liberalni“ deželni zbor menda znal pomagati, sedaj pa ne! Drugače je z „liberalnimi“ in ekstranemškimi Celjani. Pri zadnjih volitvah v okrajni zastop so jim Slovenci in konservativni Nemci odvzeli zvonec. Vsled tega je mesto prosilo, naj bi se izluščilo iz okraja. Podobno prošnjo je poslalo tudi mesto Ptuj. Deželni zbor je vstregel na obe strani! Toda „liberalci“ sami dvomijo, da bodo svetli cesar potrdili take sklepe, kateri bremena nakladajo samo trpinu-kmetu. Po celjskem in ptuj-skem računu bi še nemškutarski „liberalci“ po slovenskih občinah lahko poprosili: izluščite nas iz občine, da nam ne bode treba plačevati sitnih občinskih doklad! Letos je pri občinskih volitvah v Kobjicah trdo šlo po-sili-nemškim tržanom. Na prošnjo jim je sedaj deželni zbor dovolil, da se občina raz-

deli v dve občini, za trg posebej in za okolico posebej. Poslancev „liberalnih“ je 37, nemških konservativcev 14, Slovencev 8. Med „liberalci“ je tudi gornještajarski kmet Posch. Njega gospodje tovariši pošiljajo tje, kamor sami prav ne upajo. On je v zboru župnikom zasolil dve nezasluženi brei, ker jim je očital nerednost in pa neskrbnost za ubožce ter predlagal, naj bi se oskrbovanje farnovbožnega denarja odvzelo župnikom in izročilo občinskim predstojnikom. O predlogu bodo sklepali drugo leto. Zbor je dovolil, da se v Vojniku sezida na deželne stroške hiralnica, hiša za 150 oseb, ki hirajo, ki niso zdrave ne bolane, veljala bo 136.571 gl. Za šolske potrebe bo dežela rabila 1.266.400 gl. Konservativci niso glasovali za šolske potroške, odšli so iz sobe, ker nočejo na svoji vesti imeti sedanjih šolskih razmer.

Dubica bosanska, 26. okt. — Iz domačega kraja dobivam poročila, kako slaba da je letošnja letina; tu pri nas imamo naseljenci letos dobro letino razen žita, posebno slabo se je obnesla pšenica. Jesenska setev se je zelo zakasnila vsled vednega deževja. Koruza je pri nas po 80 kr., pšenica po 1 gl. 60 kr. mernik. Vlada prodaja ljudem pašnike in gozde po nizki ceni; prositi se mora do novega leta, plača se pa polagoma v desetih letih. Ljudje, ki mislijo na Ameriko, bi si tukaj kupili bolj po ceni posestvo; drugi narodi, posebno Nemci, to bolje razumejo, vse polno jih mrgoli po Bosni, Slovenci pa le v Ameriko, da se večinoma poizgubé.

vi hitite za njim in vpijete, da naj ga zgrabijo, a v bližnji ulici v hiši šte. 52 on izgine, tam bo pripravljen voz, da se odpelje in vse bo v redu; vi ste storili svojo dolžnost in moj brat bo na prostem. In če bi vas tudi odslovili iz službe, pojedete z menoj v Slavonijo in ondi bode te oskrbnik pri moji grajščini, za družino bom jaz skrbel in bolje se vam bo godilo, kakor v vaši dosedanji službi. Ali torej hočete osrečiti sebe in otroke?”

Kopaču se je stemnilo pri teh besedah.

„Ne morem!“ slednjič zopet ponovi.

„Lahko, če le hočete, kakor sem vam povedal,“ reče grof.

„Ne, jaz sem prisegel, da bom zvesto in vestno opravljal svojo službo in te prisege ne smem prelomiti za nobeno ceno.“

„Saj ne bote prelomili prisege,“ pravi grof, „pač pa bode te nesrečni plemeniti rodovini pomagali iz velike zadrege. Storite mi to prijaznost; tu imate za prve potrebe 2000 goldinarjev.“ Pri tem je vzel grof iz žepa svojo listnico ter dvajset stotakov naštel na mizo.

„Gospod grof, imejte usmiljenje z menoj, in ne kažite mi vabilnega denarja, ker vsled prisege ne sprejemem tega daru.“

„Ne bodite nespametni,“ pravi grof, „vzemite denar, saj vam je potreben, kakor oko v glavi. Za pogreb bode te imeli mnogo stroškov in kopica otrok bo vedno nad vami, ako jim ne bote oskrbeli kruha. Vdarite torej in sprejmite 3000 goldinarjev.“

„Ne morem in ne smem!“ zopet zatrjuje Kopač.

„Sedaj vam ponudim še zadnjikrat in sicer 10.000 goldinarjev. Imejte usmiljenje z menoj in seboj ter vzemite.“

Tako hudega boja Kopač še ni skusil v svojem življenju; na eni strani poštenost in zvestoba pa tudi revščina, lakota, zapuščenost; na drugi strani prelom prisege ter tudi bogastvo ali saj brezskrbno življenje za-sé in za otroke. Kam naj se obrne. Kdo bo zmagal v njegovem srcu? — S pozornostjo je gledal grof paznika in na njegovem obrazu bral boj, ki divja v srcu poštenega, a revnega moža.

„No, ali se boste kmalu odločili?“ vpraša ga tujec.

„Gospod grof, tirjajte od mene, kar vam drago, vse bom storil, da le ni proti moji vésti, življenje

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Gruden ali december.

Na dvoru. Strehe naj se dobro pregledajo, da jih sneg ne polomi, ali da pod nje preveč ne zameta. Kašte in druge shrambe naj se v toplih dnevih prezračijo. Žito naj se premeta; krompir in jabolka prebirajo. Hlevi naj bodo topli in čisti.

Na polju. V lepem vremenu vózi gnoj, lapor, cestno blato itd.

V drevesnici in na vrtu. Suha drevesa naj se izkopljejo. Slabim drevesom naj se dá podpora, da jih sneg ne polomi. Zemlja okolo dreves naj se okopava in pognoji. Mešanec naj se premeče in z gnojnico polije. Gosenične zalege in mrčesi naj se pokončujejo!

Proti kašlju je po Francoskem in Angleškem jako priljubljeno sredstvo žajbeljnov čaj. Ta čaj se napravi tako-le: Vzame se toliko suhih žajbeljnovih listov, kolikor se jih more zgrabiti s tremi prsti, ter se poparijo s $\frac{1}{2}$ litrom vrele vode; potem se tekočina odcedi in pridene tri dobre žlice medú. Ta čaj pije se čez dan topel.

Zoper majhne opekline. Če si si prst opeknel, vzemi navadnega oglja, ga raztolci na drobno in stresi ta prah na cunjico. To ovij okoli rane in

svoje rad postavim v nevarnost za vašega brata, le svoje prisega prelomiti ne smem. Prisega je sveta, nad vse sveta."

"Torej, vi nočete," pravi grof.

"Ne morem," odgovori paznik.

"Ali je to vaša zadnja beseda?"

"Da, ne morem drugače," reče Kopač; "raji sem pošten berač, kakor nepošten bogatin."

"Tudi dobro, ako nočete pomoči, vsiliti vam je ne morem." S temi besedami grof spravi denar v žep in izgine iz sobe. Kopač ostane sam; skušnjava je premagana. Ostal je pošten mož, a ubog oče s kopico otrok in brez kruha. — —

Dva dni pozneje nesli so ženo Kopačevo na pokopališče. Kopač ni spremljal pogreba, tudi on je zbolel vsled britkostij in kmalu umrl; otroci jokajo v sirotišnici za očetom in materjo, dobro oskrbljeni.

Zgodba je končana, mož poštenjak je ostal Kopač in gotovo mu sedaj ni žal.

Kot trombe glas, kot zvon doni,
Od vrlega moža spomin!

dobro zaveži. Bolečina hitro preneha in oglje zabrani tudi, da se rane ne gnojé, da se marveč naglo celi. Ta obveza pusti se lahko toliko časa na miru, da oglje samo odpade.

Da šipe (v hlevih) ne zamrznejo, priporoča se pri nastopu mrzlejega vremena natresti fino razdrobljene soli v špranje pri okvirih (romih). Iz potú napravi se solna voda, ki zmrzne še le pri 17-7 stopinjah C., če je popolnoma napojena s soljo. Na ta način se dá odstraniti tudi nevarni led po kamnitih stopnjicah.

Vporaba zajčje masti. Zajčja mast je posebno dobro sredstvo zoper ozebljene ude. Že začetkom zime, predno mraz nastopi, namažejo se dotični udje z razpuščeno mastjo. Po noči se denejo čez namazane roke rokavice. Zajčja mast ima v sebi neko posebno dražljivo moč, zato se rabi z vspehom tudi za odpravljanje debelega, oteklega vratú (guše ali krofa).

Zoper náhod pomaga posebno, če se sreba v nos voda ali slana voda. Vendar je to ravnanje neprijetno, ker nastane v nosu neko neprijetno ščemenje, zato se marsikdo tega kmalu naveliča. Da se temu izogne, položi naj glavo vznak, zajame s čajevó žličico vode ter vlije v nosnice. Brez težave odteče voda iz nosa v usta ter se lahko izpluje. Zato je ta pripomoček priporočati vsem, ki imajo náhod.

Duh po plesnobi se odpravi iz vinskih sodov z frišnimi olovimi (pivovimi) drožmi. Drožje začne namreč v sodu takoj vreti ter daje s početka duh po alkoholu in potem po jesihu. Vsled tega dvojnega vrenja izgine plesnjev duh in sod je čist.

Neugašeno apno gotovo sredstvo proti gnitju krompirja v kleti. Kakor znano, žgano apno vlago željno va-sé vleče. Če deneš tedaj nad ali pod kup krompirja v kleti neugašenega apna, ostane krompir suh in zdrav. Apno se [položi med krompir v kepah kot pest debelih ter se loči od dotike s krompirjem s tem, da se ovije nekoliko s slamo ali obloži z rezanico, ali pa se dene v kak košek ali vrečo.

Čiščenje posod, v katerih se je hranil petrolej. Da se očistijo sodi, steklenice in druge posode, v katerih se je hranil petrolej, zato služi najboljše žgano apno in voda. Sodi se napolnijo z vodo in v vsacega se dene pol kilograma žganega apna. Skozi nekaj dni se sod večkrat dobro pogodljá in stene močno obribajo. Petrolej se spremeni v žolčasto tvarino, ki se dá lahko odstraniti; petrolejev duh pa kmalu popolnoma izgine. Podobno se rabi tudi pri steklenicah; morajo se dobro sklompati s pomočjo šrota ali peska.

Pepel za gnojenje sadnega drevja

Splošno se misli, da je pepel le izvrstno gnojilo za travnike in pašnike, ter se v nekaterih slučajih še bolj ceni, kot hlevski gnoj. Malo pa se rabi pepel, zlasti pepel iz drv, za gnojenje sadnega drevja. In vendar je gotovo, da je za to izvrsten, bolj kot vsak drug gnoj. To pa zaradi tega, ker ima v sebi primeroma mnogo kalija in fosforove kisline; in prav te dve tvarini ste, ki zelo pospešujete rast, posebno pa rodovitnost sadnega drevja. Mnogotere skušnje so pokazale, da gnojenje s pepelom drevju vsestransko koristi, brez vsake najmanjše škode. Res je, da je to gnojenje v nekaterih krajih že dolgo časa v navadi in jako priljubljeno, a ti kraji so pač zelo redki. Pepel se potrese v jeseni — če mogoče tako na široko okoli drevesa, dokler sega krona — precej na debelo; čez zimo se potem redilne snovi iz pepela izperó in pridejo do korenin.

Se bolje je, kjer je mogoče, če se tla razkopljejo in pepel zagrebe. Ni skoraj treba omenjati, da nima vsak pepel enake vrednosti. Najboljši je pepel iz drv. Drugi pepeli daleč za njim zaostajajo glede redilnih snovij; celó dvakrat ali trikrat večja množina šotinega ali premogovega pepela ne nadomesti popolnoma pepela iz drv.

Kako se dolgo časa ohrani okusen krompir. V vročo vodo se vtakne pletenica napolnjena s krompirjem, ter se hitro iz vode potegne, ko se zmoči krompir. Na to se krompir izsuje in posuši; če ga je velik kup, dobro ga je večkrat premetati. Tak krompir ne začne kaliti in se ohrani okusen dolgo časa.

Krave, ki brcajo nekateri vežejo in tepó; boljši in primernejši pripomoček je: da ogrneš tako kravo čez križ s kocem v mrzli vodi namočenim, to pravijo da kravo najhitreje potolaži.

Razne vesti.

(Izjava deželnih poslancev kranjskih.) Slovenski deželni poslanci na Kranjskem so razglasili to-le izjavo:

„Povodom sastanka novoizvoljenega deželnega zbora smo vsi narodni deželni poslanci razpravljali tudi načela splošnega našega političnega delovanja.

Ker so se že ob času deželnozborskih volitev pokazala nasprotstva, večinoma sicer osobna, v manjših delih načelna, katera so se pojavljala tudi med sedanjim zasedanjem deželnega zbora kranjskega že toliko, da so kazala svoje neizogibne posledice, po spoznanji vseh nas škodljive in pogubne narodnemu razvoju, priznali smo po vsestranskem razgovoru in potrdili vsi: da je za uspešno narodno delovanje neobhodno potreba nam složnega postopanja.

Izjavljamo zato, da bomo vsi in vsekdar složno se trudili za izpolnitev narodnega programa po starem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ za katerega so se trudili doslej najboljši možje slovenskega naroda — in da si bomo prizadevali priboriti slovenskemu narodu ustavnim potom vse v zakonih zajamčene mu pravice, zlasti narodno ravnopravnost.

Ljubljana, dné 23. novembra 1889.

Murnik Ivan, načelnik kluba narodnih poslancev, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Detela Oton, Dragoš Niko, Gorup Josip, Grasselli Peter, Hribar Ivan, Kavčič Hinko, Kersnik Janko, Klein Anton, Klun Karol, Lavrenčič Matej, Ogorelec Vinko, Pakiž Primož, dr. Papež Fran, Pfeifer Viljem, Povše Fran, Stegnar Srečko, Svetec Luka, Šuklje Fran, dr. Tavčar Ivan, Višnikar Fr., dr. Vošnjak Jos., Žitnik Ignacij.“

To izjavo bodo gotovo z veseljem pozdravili vsi Slovenci, ki želé v bratovskem miru delovati za blagor svojega naroda. Ker smo prepričani, da so možje podpisali to izjavo, zato upamo, da se bo tudi prihodnje delovanje vseh naših zastopnikov vedno strinjalo s to izjavo, ki bo, izvrševana v javnem in zasebnem življenju, trdna podlaga srečnejši prihodnosti slovenskega naroda.

(Drobtinice) so ravnokar izšle; polne lepih stavkov, podučnih in kratkočasnih; ta zvezek prav posebno priča, kako zvesti da so Slovenci svojemu cesarju. Več o „Drobtinicah“ povemo prihodnjič, za danes jih Slovincem le priporočimo v nakup kot posebno primerno božično darilo.

(Na Klancu pri Dobrni) je Rožar Lojzek s slamoreznico rezal slamo, pri tem mu je po nesreči spodrknila roka, stroj ali mašina zasačila je srednji prst, nož zarezal je trikrat in prerezal dlan leve roke, da je siromaku na roki preostal samo meziniec.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 6 gld. 30 kr., rž 4 gld. 70 kr., ječmen 4 gld. 60 kr., oves 3 gld. 10 kr., koruza 4 gld. 60 kr., proso 5 gld., hajdina 4 gld. 80 kr., krompir 1 gld. 90 kr., vse po hektolitru; kilogram fižola 12 kr., leče 28 kr., graha 22 kr., eno jajce 3 1/2 kr.

(Jajec prodalo) se je s Štajarskega in Kranjskega na Švicarsko letos za 13.500 meterskih stotov. Če kuram dajemo dobro hrano in skrbimo za tople kurjake, bodo tudi po zimi jajca legle in odškodovale za večjo pozimsko skrb. Jajca najbolj kaže prodajati na vago.

(**Koliko povžijemo.**) Neki Francoz trdi, da človek na dan potrebuje živeža povprek za 3 kgr. in 200 gr., v mladih letih po 2 kgr. in v odraslejši dobi po 4 kgr. Sedemdesetletni starček bi torej ves čas svojega življenja, t. j. 25.550 dni porabil živeža za 80.000 kgr. To bi bilo za 20 železničnih vozov. In nekdo se je pošalil, rekši, da je gospod računil menda tudi težo posode, žlice, nožev in vilic.

(**O ljudeh umirajočih**) se je že večkrat zatrjevalo, da v poslednjih trenutkih življenja poznava jo reči drugim ljudem nepristopne. Ni še predavno, odkar je po časnikih krožila sledeča novica: Gosp. Logan, vrednik angleškega časnika „Montreal Star“ v Ameriki, umrl je za legarjem. V trenutku, ko je prihajala smrt, je govoril besede: „Moj brat . . . burja raste . . . ladja se potaplja . . . ah, že se je potopila.“ Zatim še je govoril nekatere nerazumljive besede o svojih otrocih, o svojem časopisu in drugo, vendar vedno se je povračeval k svojemu bratu. Kmalu je izdahnul dušo. Čez nekoliko dni za tem je rodbina zvedela, da je brata g. Legana istega dne, ko je ta umiral, na morji zadela burja in je vtonil.

(**Cesarski princ ni dobro biti.**) O sedanjem kineskem cesarju se bere, da je že v zgodnji mladosti imel nad 500 služabnikov. Kaj so neki delali pri otroku? bo kdo vprašal. 80 služabnic je bilo odločenih za pestovanje, 25 mladeničev, da so v vročini hladno sapo pihljali; 10, ki so nosili široke solnčnike, da pekoče solnce ni ožgalo prinčevega obraza; nič manj kakor 30 zdravnikov je skrbelo za cesarjevičovo zdravje; 7 kuharjev in 23 kuharskih pomagačev je pripravljalo prihodnjemu vladarju jedi; 50 služabnikov je bilo še po vrhu odločenih za razna dela; 50 hlapcev je imelo težavno opravilo, cesarskega otroka oblačiti, snažiti in shranjevati njegovo obleko; 75 zvezdoznancev je bralo v zvezdah srečo ali nesrečo; podučevalo je princa Kuangsü 76 učiteljev. Ker je sedanji cesar Kuangsü pri 30 zdravnikih in 30 kuharjih učakal 17. leto, moramo priznati, da je precej močnega telesa; nedavno se je oženil.

(**Poštenje velja.**) Napoleon I. bližal se je s svojo armado Dunaju. Prednja njegova straža vjame tri naše vojake in Napoleon ukaže jih takoj pred se pripeljati. Zvedel bi bil rad od njih, kako da je stanje v avstrijski vojni, kateri general ta ali oni oddelek vodi itd. Eden vjetih vojakov pa je bil zelo pobit in žalosten. Napoleon ga vpraša, je li morda bolan, a vojak le odkima z glavo. Cesar ga osrčuje, naj se nikar ne boji, nič se mu ne bode zgodilo, in ko bode vojska končana, tedaj bode zopet lahko šel k domačim. — „A kaj to!“ odgovori vojak. „Da sem vjet, to ni tako hudo, a težko mi dé zavoljo tega,

ker mi je naš stotnik izročil ves svoj denar. Ukazal mi ga je hraniti, in ko bi se njemu v bitki kaj hudega primerilo, naj ga v druge roke izročim. Sedaj bode strogi gospod stotnik mislil, da je nepoštenjaku zaupal toliko denarja; menil bode, da sem nalašč pobegnil in si tem potom prisvojil tuje blago. To je, kar me peče!“ — „Takoj mi tega vojaka prepeljite čez Donavo!“ ukaže Napoleon I. svojim stražnikom. Pustite ga, naj ide zopet k svojemu stotniku nazaj. Čednost se mora spoštovati, kjer se dobi,“ pristavil je mogočni cesar okolistoječim.

(**Vojaka neenaka.**) Nad vratmi neke velike hiše na Danskem se vidi čuden grb. Na okroglem ščitu je steklenica, le do polovice napolnjena z rumeno tekočino. Kako je steklenica prišla v grb? Pred več leti vojskovali so se Švedi in Danci. V neki bitki premagali so Danci Švede. Na bojnem polju stal je na straži neki danski prostak med mrtvimi in ranjenimi vojaki. Par korakov od svoje postaje zagleda mali voziček, katerega so pobegli Švedi popustili. Stopi k njemu in glej, tu dobi nekaj kruha in par steklenic pive. Za lačnega in žejnega vojaka je to kakor nalašč. Njegova straža ni tako stroga, da bi se ne smel za par korakov premakniti, tudi jesti in piti ni bilo prepovedano. Ni čuda tedaj, da je prostak urno segel po kruhu in ga slastno zaužival, in steklenico je naglo odprl ter jo nastavil k ustom. Zraven vozička pa leži težko ranjen Šved. Noge so mu odbite, hude bolečine ga mučijo in žeje skoraj umira. Milo poprosi stražnika, naj mu privošči par kapljic iz steklenice. Usmiljeni Danec takoj odmakne steklenico in jo še polno ponudi ranjenemu sovražniku. Že mu jo na usta nastavi, kar počvi v tem trenutku samokres in krogla prevotli usmiljenemu Samarijanu sukno, k sreči njega ni zadela. Kdo je ustrelil? Ranjeni Šved se je hotel še umirajoč maščevati nad sovražnikom. S tresočo roko je posegel za pištolo, a roka je omahovala, da ni zadel tik sebe klečečega. Kaj pa stori danski stražnik? Mirno se sklone po konci, izpije polovico pive iz steklenice, potem jo pa zopet umirajočemu sovražniku poda. „Na, nehvaležnež, za kazen dobiš zdaj samo polovico!“ — Ne daleč od vozička ležal je ranjen neki višji častnik, ki je vse to čudom opazoval. Pravil je to dogodbo pozneje svojemu kralju in ta je našega stražnika zavoljo njegovega usmiljenja bogato obdaril in ob enem dovolil, da sme na svoji hiši imeti obešen grb — kakor imajo le plemeniti stanovi na svojih gradeh — a grb mora biti okrogli ščit in na njem na pol izpraznjena steklenica.

(**Višji prostor je tudi nevarniši.**) V neki bitki je Kerinov polk posebno veliko trpel. Vojaki so bili že utrjeni, a pride povelje: Urno na bližnji hrib, od tam prepodite sovražnika! Neki prostak je one-

mogel. Težko je nosil svojo prtljago, solnce je hudo pripekalo, borili so se celo dopoldne, sedaj pa še teči v hrib! Vsede se na bližnji kamen in nejevoljen je gledal višje častnike na konjih. Vam pač ni treba tako tekati sem in tja in vi ne sopihate tako težko v hrib, kakor mi revni prostaki, si misli. Zdaj prijezdi mimo njega general Kerin. Komaj opazi neranjenega vojaka sedeti, že strogo ukaže: „Naprej! naprej! Sedaj ni časa za počivanje!“ Vojak pa predrzno odgovori: „Vi na konji pač lahko kličete: Naprej! a mi prostaki tekamo celi dan vsi utrujeni sem pa tje.“ Urno skoči general raz konja in veli pešcu, naj zajaha. Vojak osramočen si kaj tacega ne upa, a general ga le prisili. Ni se bil pa še dobro vsedel na konja, ga že zadene kroglja v prsi in težko ranjen se zgrudi na tla. „Vidite,“ mu zakliče general, „višji prostor je tudi nevarnejši,“ zajaha konja in drvi proti sovražniku.

(Sedanje mode.) „Dobro jutro, prijatelj, kje pa si bil?“ — „Nikar ne zameri, meni se silno mudi domu, bova drugi pot kaj več govorila.“ — „Kaj pa imaš tako nujnega?“ — „Kupil sem hčeram nove rute in moram hiteti domu, da se med tem časom moda ne spremeni, ker sicer bi jim moral zopet druge kupiti.“

(Živela — prostost.) Ko si je hotel l. 1802 prvi konzul Napoleon svojo oblast podaljšati za celo svoje življenje, govoril je general Lannes svojemu polku tako-le: Vojaki! sedaj se gré za to, da izvolimo Napoleona za prvega konzula in sicer za celo življenje. Vsak voli, kakor hoče, jaz nečem na nikogar pritiskati; samo to vam povém, da bom prvega, ki bo proti temu glasoval, precej vpricho celega polka vstrelil. Živela — prostost!

(Splačal jih je.) Kmetič pride iz dežele v mesto, se ustavi pred novim šolskim poslopjem, kjer je stalo nekaj gospodov. Kmet se drzne vprašati: „Gospodje, za kaj pa bo ta nova hiša?“ — „Za kmečke norce,“ pravi eden iz gosposke družbe. — „Sem skoraj védel, da bo kaj tacega, zakaj hiša bi bila za gosposke norce gotovo premajhna, če je med njimi veliko takih kakoršni ste vi.“ — Reče in odide.

(Ne kolni!) Včasih ena sama beseda več izdâ, kakor najdaljša pridiga. Sv. Vinko Pavljan prišel je nekoč v družbo odličnih in veljavnih mož, med njimi je bil vojak, ki je imel grdo navado, da je rad klel. Ko je začel tudi pri tej priliki svoj govor z besedami: Hudič naj me vzame! vstane sveti Vinko, prime ga rahlo za roko ter smejoč pravi: „Ne, gospod, tega jaz ne dovolim, da bi vas ta vzel, predobri ste, jaz vas hočem obdržati za Boga.“ — To je presunilo vojaka; od tedaj so rekli, da ni več klel. — Koliko rok bi pač dandanes moral imeti sv. Vinko, da bi ustavljal surovo kletvino.

(Prazna skrb.) Prvi: „Prijatelj, ali te nič ne skrbe tvoji dolгови?“ — Drugi: „Kaj bodo mene skrbeli dolгови; to skrb prepuščam onim, ki so mi denar posodili.“

(Kaj je to?) Nahaja se v vsakem kozarcu vina, v vsaki kaplji pive in žganja. Ako piješ kavo ali ješ žgance ali kašo, vselej je primešano tvojemu kosilu. Ako kuriš z drvmi ali s premogom ali šoto, vedno gori tudi ono v peči. V kruhu je najdeš in v vsem, če tudi je ne spoznaš na okusu. Stanuje s s teboj in potuje s teboj na železnici in po morju, ako na karte igraš, igra se s teboj, in ako luč prižgeš, gori tudi z lučjo. K sodbi gré s teboj če tožiš ali če si tožen. Rado gloje na tvojem posestvu, v tabaku je posebno rado. Najmočnejši spiritus je ne umori; nasproti kolikor hujše je, toliko krepkejši. V sladkorju ima svoj dom, pa v jesihu tudi. V soli jo je vse polno, pa tudi v médu jo najdeš. Če vzameš praktiko v roke, se ti pokaže, če bereš časnik imaš je v roki itd. — Kaj je to?

Davek.

Vabilo na naročbo.

Ob bližajočem se koncu leta vabimo vse dosedanje naročnike, da nemudoma ponové svojo naročbo, da se odveč nam ne nakopiči delo ob novem letu. V kratki dōbi svojega izhajanja postal je „DOMOLJUB“ ljubljeneec slovenskega ljudstva. Tudi neimoviti more si ga omisliti radi tako nizke cene, pa tudi ume ga vsak zaradi poljudnosti njegove. V lepem številu razpošilja se že „DOMOLJUB“ med Slovence, a želeli je, da se s tem letom število njegovih naročnikov še podvoji ali potroji. Kakor smo se trudili vstrezati svojim naročnikom do zdaj, tako obetamo to tudi v prihodnje. Plačniki „SLOVENCA“ dobivajo „DOMOLJUBA“ kakor do sedaj zastonj, a sam „DOMOLJUB“ stane na leto 80 kr. in za pol leta 40 kr. V krajih, kjer se jih več naroči, najbolj kaže, da eden pobere za vse naročnino ter jo skupno pošlje po nakaznici. Pri novih naročnikih naj se vselej pristavi: nov, da se nam delo prikrajša. Želeti je tudi, da bi se pod cnim naslovom po več listov naročevalo. Posebno se priporoča „DOMOLJUB“ p. n. gosp. duhovnikom, županom in učiteljem, da nevešče v tem oziru blagovoljno podpirajo s svojimi nasveti. Naročnina naj se pošilja: Opravištvu „DOMOLJUBA“, v Ljubljani.

Opravištvu „DOMOLJUBA“.

Loterijske srečke.

Trst	30. novembra:	39,	32,	38,	10,	84.
Ljubljana	30. novembra:	74,	47,	63,	84,	15.
Gradec	23. novembra:	34,	2,	82,	3,	17.
Dunaj	23. novembra:	85,	86,	77,	84,	43.
Brno	27. novembra:	68,	56,	25,	47,	6.
Praga	4. decembra:	33,	1,	76,	80,	49.

Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dne 10. decembra.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hkti.	6	66	Špeh povejen, kgr.	—	66
Rež,	5	—	Surovo maslo,	—	95
Ječmen,	4	55	Jajce, jedno	—	3
Oves,	3	20	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	16	Goveje meso, kgr.	—	56
Prso,	4	66	Telečje	—	54
Koruz,	4	55	Svinjako	—	52
Krempir,	3	39	Koštrunovo	—	34
Leča,	12	—	Pišanec	—	35
Grah,	11	—	Golob	—	18
Pišol,	10	—	Seno, 100 kgr.	2	32
Maalo, kgr.	1	—	Slama,	2	50
Maat,	—	70	Drva trda, 4 □ mtr.	7	20
Špeh svež,	—	52	„ mehka, „	4	35

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem, dné 12. jan. 1889.

Blagovolite mi poslati dravnist
steklene Vase esence za
želodec.

Potrvalno omenjam, da je bila
raba lani poslanih 36 steklenic
izvrstna. Bolniki raznih vrst so
vživali esenco z najboljšim vpe-
hom. Neka bolnica je bila že za
smrt bolna, vsi so mislili, da mora
v malo urah umreti; toda kmalu
je zavila nekoliko kapljic esence,
je že okrevala in čez nekoliko ur
popolnoma ozdravila — med tem,
da je bila poprej več dni že skoraj
na smrti postelji. Esenca se tedaj
zaradi njenega izvrstnega vpliva
sama najbolje priporoča.

Z odličnim spoštovanjem

(11) **Jurij Kralj, tiskar.**

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije, — od-
stranjuje zobne bolecine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (24)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijsko v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so **oljnate barve**
v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. (18)

Cenike na zahtevanje.

Zelo koristne in jako praktične

za vse stanove itd. itd. so sledeče stvari: blagajnice
varne proti ognju in vlamu, kasete, gepli, mlatilnice
in rezilnice krme, vinske in sadne stiskalnice, grozdni
obirači, trijeri in čistilnice, ročni mlini in mlini za
debelo moko, sesalke, plugi, kopirne stiskalnice, stroji
za rezanje mesa in za vrtanje, stroj za ropkanje
turšice in stroji za rezanje repe, dalje šivalni stroji,
otročji vozovi, perilni in ovijalni stroji (patent Stra-
kosch & Boner) itd. itd.

Te in druge predmete najboljšega izdelka ima vedno po jako nizkih
tovarniških cenah v največji izbiri v zalogi

Fran Detter v Ljubljani

nasproti železnemu mostu, Stari trg št. 1.

(8—8)

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti kolero, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr., due. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofelnom itd. Mala
steklenici 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodei in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakuļje, gotovo sredstvo proti tra-
kuļji. Cena z navodlom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-čeljske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.
Lonček 40 kr.

Salicilno kislina ustna voda. Stekl. 50 kr.

Salicilno kislina zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hrija-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Sirup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Sirup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.

Stekl. 40 kr., 1/2, due 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodlom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, ohran-
juje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Heiderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljeni
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezji pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dečne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski evet za utiranje udov, trganje, otekline,
spahenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.